



Helle Scheele

Den inkluderende leg

Det er ikke ualmindeligt i danske børnehaver og vuggestuer at der er børn, der har svært ved at komme ind i legen. Mange pædagoger giver udtryk for, at det kan være svært at vide, hvordan man kan hjælpe barnet med at blive integreret i de andre børns leg. Måske prøver de at appellere til de andre børn om at give alle børn lov til at være med i legen, eller direkte at lave regler om, at man ikke må sige "nej", hvis et barn spørger om lov til at være med i legen. Måske opfordrer de også barnet selv til "bare at gå hen og spørge om det må være med". Men hvad nu hvis det svære for barnet netop er at aflæse:

- *om* der overhovedet er plads til flere i den konkrete leg uden at den ødelægges
- *hvornår* det er det rigtige tidspunkt at spørge
- *hvem* det er smartest at spørge, og
- *hvad* der kunne være mest hensigtsmæssigt at byde ind med i legen?

For nogle børn er disse nonverbale og svært konkretiserbare færdigheder ikke så veludviklede, men de er afgørende og vigtige færdigheder især i *den frie leg*, hvor det ikke er så tydeligt, *hvad* børnene er sammen om, *hvem* der bestemmer *hvornår*, og *om* det overhovedet går på tur at bestemme.

En dag, hvor jeg var ude i en børnehaver for at se på en dreng, der havde lidt svært ved at komme ind i legen, oplevede jeg en pædagog, der hjalp ham på en bemærkelsesværdig måde: Pædagogen sad

på en kontor-stol midt i det store legerum i børnehaven. Drengen, jeg skulle se på, kiggede interesseret på de andre børn, der legede vildt med et forhæng ind til et andet rum. Pædagogen lagde mærke til drengens interesserede blik og hans smil på læberne og sagde så til ham: "Jeg kan se, du synes det er en sjov leg, de leger. Skal vi gå over og spørge, om du må være med?" (pædagogen vidste godt, at de ville sige "ja", for drengen var afholdt i børnehaven!). Drengen var med på idéen. Han var bare "typen, der ofte observerer tingene på afstand i lang tid, før han kaster sig ud i noget, hvis han overhovedet gør det". Da pædagogen med drengen i hånden spurgte de andre børn, om drengen måtte være med, svarede de: "ja", men legen ebbede hurtigt ud. Nu greb pædagogen chancen for at skabe en ny fælles leg, idet han sagde: "Nu er I alle sammen elefanter – Hvem af jer er voksen-elefanter, og hvem er baby-elefanter?". Det fandt alle børnene lynhurtigt ud af – også drengen, der før havde haft lidt svært ved at komme ind i legen. Så sagde pædagogen: "Kan I se, der er et stort vandhul derovre – Nu skal voksen-elefanterne sørge for at baby-elefanterne får noget vand!". Og herefter fortsatte børnene begejstrede selv legen, uden mere hjælp fra den voksne, der nu ubemærket kunne trække sig ud i periferien. Den lidt usikre dreng blev inkluderet i legen til alles glæde, uden store anstrengelser for nogen. Pædagogen inspirerede blot børnene ved at byde ind med en idé til- og en ramme for en leg som de så selv

kunne bygge videre på. Hvis legen igen var gået i stå for drengen, ville pædagogen måske på lignende måde kunnet have fået drengen ind i legen igen.

En lignende oplevelse havde jeg, da jeg så en vuggestuepædagog iværksatte en frisør-leg, hvor hun var frisøren, der satte børnene i frisør-stolen og "vaskede", "klippede", og så videre deres hår alt imens hun talte med børnene om deres ønsker vedrørende hårlængde, shampoo, papilotter, krøllejern, hårtørrere osv. Der var lang kø til frisør-stolen og alle børnene kunne være med på hver deres niveau for sprog og øvrige færdigheder. Andre lege, som jeg har set voksne sætte i gang, og nogle gange også selv deltage i, er f.eks. købmandslege og restaurantlege, hvor børnene og den voksne på skift er "købmanden" eller "tjeneren", hvor de henholdsvis leverer og bestiller forskellige "varer", laver forskellige "retter mad" og serverer det til alle villige sjæle i vuggestuen eller børnehaven. Legene skaber ofte god stemning på hele stuen og den voksne kan fungere som en rollemodel for den gode, inspirerende og rummelige leg.